

Beweegvriendelijke omgeving

Van een visie naar een kanskaart op provinciaal niveau

Wat is een beweegvriendelijke omgeving?

Een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen en te sporten wordt door Kenniscentrum Sport & Bewegen gedefinieerd als een beweegvriendelijke omgeving (BVO). Deze definitie van een beweegvriendelijke omgeving is nadrukkelijk breder dan alleen de fysieke omgeving en voorzieningen (hardware). Het gaat ook om de activiteiten (software) en de organisatie (orgware). Als gelegenheid, georganiseerd aanbod en het proces achter het zichtbare aanbod op elkaar zijn afgestemd, kan beweeggedrag gemaximaliseerd worden. Zie ook figuur 1.

Van visie tot kanskaart

Iedere provincie heeft een eigen visie met betrekking tot de beweegvriendelijke omgeving. De leefomgeving speelt een grote rol in de gezondheid van de inwoners. Denk hierbij aan veilige wandel- en fietsnetwerken, bovenlokale sportaccommodaties of publieke ruimte voor recreatie en ontmoeting. Maar hoe breng je de kansen en mogelijkheden provinciaal in kaart? Kenniscentrum Sport & Bewegen definieert de volgende stappen:

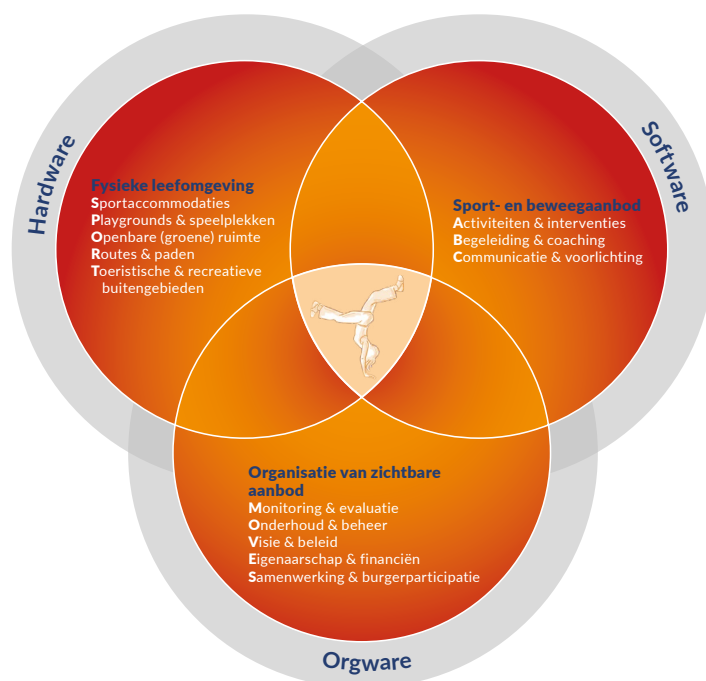
In 10 stappen naar een kanskaart beweegvriendelijke omgeving:

1. Vorm een kerngroep
2. Voer een stakeholderanalyse uit
3. Maak een plan van aanpak
4. Maak een startfoto
5. Breng de omgeving in kaart
6. Bespreek voorzieningen, locaties, aanbod en organisatie met stakeholders
7. Brainstorm over de ideale situatie in 2050
8. Categoriseer ideeën naar thema's
9. Zet de meest kansrijke ideeën om naar een kanskaart
10. Definitieve kanskaart beweegvriendelijke omgeving

Tip → Kies een procesbegeleider

Tip → Check data als de BVO-kernindicator en de Beweegrichtlijnen

Tip → Benut het BVO-model

Figuur 1. BVO-model

En hoe verder?

Ga aan de slag met de kansen voor jouw provincie en werk het uit tot een project- of uitvoeringsplan. Houd tijdens de verkenning van de kansen rekening met samenwerkingspartners, het tijdsplan, het budget en de coördinatie. Neem daarin mee dat de uitvoering van ieder traject, in iedere lokale situatie, anders is (tip: benut de [BVO-scan](#)). Communicatie over de voortgang is van groot belang voor de bereid- en betrokkenheid van stakeholders om actief mee te denken en te werken. Stel in het begin heldere doelen voor de monitoring en evaluatie van het traject. Daarnaast is belangrijk op zoek te gaan naar borging in beleid of bij sleutelfiguren en na te denken over continuering om te komen tot een beweegvriendelijke omgeving. Het is een kwestie van doen, proberen en inspireren! Op zoek naar meer informatie over de beweegvriendelijke omgeving? Lees dan [hier](#) verder.

Praktijkvoorbeeld provincie Flevoland

De kansenkaart van Flevoland is een beknopte weergave van potentiële kansen en mogelijkheden die bijdragen aan de Flevolandse beweegvriendelijke openbare ruimte volgens de samenwerkende partners.

Hoe zag het proces eruit voor de provincie Flevoland?

1. **Vorm een kerngroep:** de kerngroep bestond uit zeven deelnemers die elk een eigen bijdrage leverde aan het proces, waaronder een procesbegeleider.
2. **Voer een stakeholderanalyse uit:** er zijn een groot aantal stakeholders benaderd mee te denken in het proces, de gezamenlijke groep werd ook wel de werkgroep genoemd.
3. **Maak een plan van aanpak:** er zijn afspraken gemaakt hoe de kerngroep te werk gaat, welke vragen beantwoord moeten worden, wat de verwachtingen zijn en wat ermee bereikt moet worden.

Welke vragen werden in deze fase beantwoord? (1) Wat verstaan we onder een beweegvriendelijke omgeving en wat is het detailniveau waarop ingestoken wordt? (2) Hoe richten we de organisatie van dit project in en welke partijen betrekken we bij dit project? (3) Welke werkvormen gaan we kiezen voor het ontwikkelen van een kansenkaart? (4) Wat zou een kansenkaart moeten bevatten en hoe zien we het eindproduct voor ons?

4. **Maak een startfoto:** de 'startfoto' is gemaakt door data te verzamelen waarbij o.a. gebruik gemaakt is van de cijfers op [sportenbewegenincijfers.nl](#).
5. **Breng de omgeving in kaart:** met stakeholders en inwoners zijn de wensen, behoeften, kansen en bedreigingen geïnventariseerd.
6. **Bespreek voorzieningen, locaties, aanbod en organisatie met stakeholders:** met de stakeholders is onderzocht hoe de locaties voor de provincie Flevoland ervoor staan. Er is besloten de locaties onder te verdelen in natuurgebieden, voorzieningen en infrastructuur.
7. **Brainstorm over de ideale situatie in 2050:** gezamenlijk is besproken hoe men binnen de werkgroep dacht over de ideale situatie voor het jaar 2050 op het gebied van sport en bewegen in de openbare ruimte.
8. **Categoriseer ideeën naar thema's:** de ideeën zijn verwerkt in thema's en aan de hand van het BVO-model gecategoriseerd naar hardware, software en orgware.
9. **Zet de meest kansrijke ideeën om naar een kansenkaart:** de meest kansrijke thema's zijn geformuleerd voor de provincie Flevoland en zijn omgezet in een concept kansenkaart. Deze thema's zijn: *Beleving van natuur, Stimuleren van sport & recreatie, Actief transport, Veilige en aantrekkelijke omgeving en Verbinding.*

Welke voorwaarden stelde de provincie Flevoland hier aan? (1) Concreet (2) Kansen waaruit in potentie een project gestart kan worden (3) Geformuleerd aan de hand van het BVO-model (4) Bijdragen aan ervaring en beleving van Flevoland en/of gezonde leefstijl voor de Flevolander (5) Provinciaal én lokaal (6) Er moet voldoende draagvlak zijn.

10. **Definitieve kansenkaart beweegvriendelijke omgeving (zie afbeelding)**

Kansenkaart Bewegvriendelijke openbare ruimte Flevoland

Een overzicht van Flevolandse kansen om de openbare ruimte te versterken voor sportieve recreatie.

Het gaat hierbij om kansen die zijn ontstaan door nauwe samenwerking met stakeholders vanuit verschillende beleidsterreinen én op basis van potentie, gezondheid en ervaring & beleving van Flevoland.

KUINDERBOS

- De mountainbikeroute Kuinderbos versterken samen met de NTFU en fietsverenigingen.
- Aansluiten en versterken van de plannen van de gemeente Noordoostpolder over o.a. promotie, infrastructuur en verbinding.
- www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/kuinderbos

BELEVENISSENBOS

- Het versterken van faciliteiten (waaronder: parkerplekken en toiletgebouwen).
- Uitbreiden van het aanbod (waaronder: kanoroute en zwengelegenheid).
- Meer aantrekkingskracht genereren voor andere doelgroepen (waaronder: volwassenen en niet-groene-bevolking).
- www.belevenissenbos.nl

KEMPHAAN

- Aansluiten en versterken van de plannen van de gemeente Almere over o.a. promotie en verbinding van het bos in combinatie met de recreatie- en verblijfsmogelijkheden.
- www.kemphaan.nl

ROGEBOTZAND

- (bestaande) Initiatieven ontwikkelen om het bos aantrekkelijker te maken voor beleving en beweging (vb. hap & stap).
- www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/roggebotzand

FLEVOLAND

- **Groene schoolpleinen**
De schoolpleinen gezond en uitnodigend 'groen' inrichten, zodat het voor verschillende activiteiten, zoals sporten, bewegen, ontmoeten, leren en werken en door verschillende doelgroepen gebruikt kan worden.

- **'Hap & stap' en 'Hap & trap'**
Een attractieve fiets-/wandeloctocht in combinatie met culinair genieten bij verschillende restaurants en/of cafés.

Leenfietsen

- Mogelijkheid bieden om fietsen te lenen bij verschillende fietsverenigingen en/of fietsroutes in bijvoorbeeld de natuurparken.

Rondje Flevoland

- Verbinden van de verschillende fiets-, en wandelroutes binnen en naar Flevoland.

Netwerk ontwikkelen en contact

- Intensiveren tussen partijen die sport- en beweegactiviteiten in de openbare ruimte activeren en initiëren.

HORSTERWOLD

- Fiets- en wandelroutes ontwikkelen en verbeteren.
- Aansluiten en versterken van de plannen van de gemeente Zeeuwle over o.a. promotie, infrastructuur en verbinding.
- www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/horsterwold